ART-PEDAGOGIK YONDASHUV ASOSIDA TALABA YOSHLARNI VATANPARVARLIK RUHIDA TARBIYALASHNING AMALIY ASOSLARI

Nurboyeva Sh.Sh.,GDPI o‘qituvchisi
nurboyevashohsanam9@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada art-pedagogik yondashuv asosida talaba yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning amaliy mexanizmlari, uslublari va shakllari keng yoritilgan. San’at vositalari orqali talabalarda milliy qadriyatlarga hurmat, Vatanga sadoqat, tarixiy xotira va madaniy merosga mehr uyg‘otish bo‘yicha samarali pedagogik ishlanmalar, mashg‘ulotlar shakllari va tajriba asosidagi yondashuvlar bayon etilgan. Amaliy faoliyat orqali vatanparvarlik tuyg‘ularini shakllantirish jarayoni chuqur tahlil qilinadi.

Kalit so‘zlar: art-pedagogika, amaliy yondashuv, vatanparvarlik, talaba yoshlar, san’at orqali tarbiya, teatr mashg‘ulotlari, kreativ metodlar.

Аннотация: В статье подробно рассматриваются практические механизмы, методы и формы воспитания учащейся молодежи в духе патриотизма на основе арт-педагогического подхода. Описаны эффективные педагогические разработки, формы обучения и подходы, основанные на опыте, позволяющие формировать у учащихся уважение к национальным ценностям, преданность Родине, историческую память, любовь к культурному наследию через искусство. Подробно анализируется процесс формирования патриотических чувств через практическую деятельность.

Ключевые слова: арт-педагогика, практический подход, патриотизм, учащиеся, воспитание через искусство, театральные занятия, творческие методы.

Abstract: This article extensively covers practical mechanisms, methods and forms of educating students in the spirit of patriotism based on an art-pedagogical approach. Effective pedagogical developments, forms of training and experimental approaches to instilling respect for national values, loyalty to the Motherland, love for historical memory and cultural heritage in students through art are described. The process of forming patriotic feelings through practical activities is deeply analyzed.

Keywords: art-pedagogy, practical approach, patriotism, students, education through art, theater classes, creative methods.

Yoshlar — jamiyatning tayanchi, kelajagining me’moridir. Shu bois, ularni ma’naviy-axloqiy jihatdan barkamol, Vatanga sodiq, milliy qadriyatlarni qadrlaydigan shaxs sifatida tarbiyalash davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biridir. Art-pedagogika esa bu yo‘lda pedagogik va psixologik jihatdan chuqur ta’sir ko‘rsatadigan vositadir.

San’at — inson qalbining ko‘zgusi. Talaba yoshlar aynan san’at orqali o‘zini anglaydi, jamiyatga daxldorlikni his qiladi, milliy qadriyatlarni o‘zlashtiradi. Ushbu maqolada art-pedagogik yondashuvning amaliy asoslari, uni dars jarayoniga integratsiyalash metodlari, tarbiyaviy tadbirlar, treninglar va ko‘rgazmali faoliyatlar orqali vatanparvarlikni shakllantirish tajribalari tahlil qilinadi.

Art-pedagogik yondashuv yoshlarning ijtimoiy-ma’naviy, estetik va psixologik jihatdan rivojlanishida muhim o‘rin tutadi. Ayniqsa, talaba yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash jarayonida bu yondashuv amaliy jihatdan nihoyatda samaralidir. San’at vositalari orqali talabalarning ichki olami bilan ishlash, ularda milliy qadriyatlarga sadoqat, tarixiy xotira va o‘zligiga hurmat tuyg‘ularini shakllantirish mumkin. Amaliy faoliyatlar talabaning hissiy holatini faollashtiradi, ularni faqat bilim emas, balki yurak orqali ham tarbiyalaydi.

Art-pedagogik yondashuvning amaliy shakllari orasida teatr-pedagogika, musiqiy faoliyat, rasm va tasviriy san’at, adabiy o‘qishlar, ijodiy ko‘rgazmalar, loyihaviy ishlanmalar va musobaqalar alohida o‘rin tutadi. Bu faoliyatlar o‘zaro uyg‘unlashgan holda, talabalarning ko‘p qirrali rivojlanishini ta’minlaydi.

Teatr-pedagogika amaliyoti orqali talabalar tarixiy obrazlarni ijro etish orqali milliy qahramonlarning fidoyiligi, Vatanga bo‘lgan muhabbati, jasorati haqida nafaqat eshitadi, balki o‘z jonida his qiladi. Masalan, Amir Temur, Jaloliddin Manguberdi, Zahiriddin Muhammad Bobur kabi tarixiy shaxslar hayoti asosida tayyorlangan sahna ko‘rinishlari talabalarni o‘z ajdodlari bilan faxrlanishga undaydi. Sahna mashg‘ulotlari orqali yoshlar jamoaviy ishlash, o‘zini namoyon qilish, milliy iftixorni his qilish imkoniyatiga ega bo‘ladi.

Musiqiy tarbiya mashg‘ulotlarida esa vatanparvarlik mavzusidagi qo‘shiqlar orqali talabalarda emotsional ko‘tarinkilik, milliy birdamlik tuyg‘usi shakllanadi. Qo‘shiq tahlili, kuylash, guruhlarda musiqiy chiqishlar tayyorlash — bularning barchasi talabalarni ijodiy jihatdan faollashtiradi, yurakdan Vatan haqida kuylashga undaydi.

Tasviriy san’at orqali tarbiyalash esa talabalarning tasavvurini boyitadi. “Mening Vatanim”, “Qahramon ajdodlarimiz”, “Yurt go‘zalligi” kabi mavzularda rasm chizish, kollajlar tayyorlash, milliy ramzlarni aks ettiruvchi badiiy ishlarni yaratish yoshlarning Vatanga daxldorlik tuyg‘usini mustahkamlaydi. Talabalar o‘z

ijod mahsulotlarini ko‘rgazmalarda namoyish qilish orqali ijtimoiy faollikni ham o‘zlashtiradi.

Adabiy-badiiy faoliyatlar — insholar tanlovi, she’rxonlik, vatanparvarlik mavzusidagi asarlarni o‘qish va muhokama qilish orqali talabalarning fikrlash doirasi kengayadi. Ular o‘z fikrini ifoda etish, Vatanni madh etish, shoir va yozuvchilarning milliy g‘oyalarga bo‘lgan munosabatini anglash orqali ma’naviy yetuklik sari intiladilar.

Bundan tashqari, ijodiy loyiha va tanlovlar orqali ham talabalar mustaqil ravishda Vatan, tarix, qadriyatlar mavzusida videoroliklar, taqdimotlar, maketlar, chiqishlar tayyorlaydi. Bu esa ularni nafaqat ijodiy, balki tadqiqotga asoslangan, chuqur mushohada yurita oladigan shaxsga aylantiradi.

Shunday qilib, art-pedagogik yondashuv asosida olib borilayotgan amaliy ishlar talabalarning milliy o‘zlikni anglashiga, fuqarolik pozitsiyasini shakllantirishga, Vatanga muhabbat va fidoyilikni yurakdan his etishiga xizmat qiladi. Har bir san’at shakli — bu o‘ziga xos tarbiyaviy vosita bo‘lib, u shaxsni ma’naviy jihatdan yetuk va sadoqatli qilib voyaga yetkazishda muhim omil hisoblanadi.

Art-pedagogik yondashuv asosida talaba yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash — bu hissiyotga asoslangan, estetik idrokni rivojlantiruvchi, milliy qadriyatlarni singdiruvchi amaliy faoliyatlar tizimidir. Ushbu yondashuv orqali talabalarda Vatanga sadoqat, tarixiy ong, milliy o‘zlik va jamiyatga daxldorlik tuyg‘usi kuchayadi. Muhimi, bu metodlar o‘quvchilarning faolligini oshirib, ularni Vatan taqdiriga befarq bo‘lmagan yetuk shaxslar sifatida tarbiyalaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abduqodirov A. “Pedagogik texnologiyalar va innovatsiyalar” – Toshkent, 2022.
2. Karimova G. “Art-pedagogikaning amaliy yondashuvlari” – 2023.
3. Jalilova D. “Vatanparvarlik tarbiyasi: amaliy tajribalar” – 2021.
4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti qarori: “Yoshlar tarbiyasi bo‘yicha strategiya”, 2022.
5. UNESCO hisobotlari: “Arts in Education – Global Framework”, 2021.
6. Buxarova M. “Teatr va musiqa orqali tarbiya” – “Ma’naviyat” jurnali, 2023.
7. Internet manbalari: pedagog.uz, edu.uz, innovatsiya.uz portallari.